

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24—	v upravnemu prejemam:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	pol leta	5—50
četr leta	2—	na mesec	1—90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knastova ulica št. 5, (l. nadstropje levo), telefonski št. 34.

Klerikalne laži.

Ni ga dejanja, da bi ga klerikale ne bil zmožen, a brez laži, brez obrekovanja in brez podlega denuncijantstva sploh ne more živeti. O tem se je slovenska javnost sama prepričala tekom zadnjih dñi pri problemki zaradi »Zvezi južnih Slovanov« pod takojnega komunikaja glede italijanskega, oziroma slovenskega učiliščnega vprašanja.

Oficijelno pojasnilo dr. Ploja je dognalo in dokazalo, ne le, da zavzema »Zvezu južnih Slovanov« popolnoma korektno stališče, nego tudi to, da »Zvezu južnih Slovanov« sploh ni zdala nobenega komunikaja.

Cim je izšlo pojasnilo dr. Ploja je zadela klerikalke dolžnost dokazati, da so ravnali v dobrni veri, da so bili opravičeni domnevati, da je bil izdan tak komunik. To so mogli storiti samo na ta način, da so navedli vir.

Res je »Slovenec« poskusil svojo srečo na — klerikalni način.

Nastopil je s trditvijo, da je »Zvezu južnih Slovanov« pod takojnimi komunikami izšel v »Slavische Korrespondenz«, o kateri je znano, da ima z vsemi slovenskimi klubmi in tudi z »Zvezo južnih Slovanov« najboljše stike.

A komaj je »Slovenec« izstrelil to trditvo, že je nastopil izdajatelj »Slavische Korrespondenz« cesarski svetnik Jos. Peniček in je »Slovenec« postavil na laž s pojasnilom, da potični komunik je izšel v »Slavische Korrespondenz«.

»Slovenec«, ki se je zlagal, mislec, da ga ne bo nihče kontroliral, je dobljeno moralno zaušnico ponizno spravil in čim je prišel k sapi, poskušal novič svojo srečo z — novo lažo.

V številki od 1. aprila je »Slovenec« trdil, da je »Komunik« oziroma »Zvezu južnih Slovanov« dne 18. marca izšel v »Bosnische Korrespondenz«.

Naročili smo takoj številko »Bosnische Korrespondenz«, ki je izla po oni seji »Zvezu južnih Slovanov« in se prepričali na svoje oči, da v njej ni tistega »komunikaja«.

»Slovenec« je torej lagal, ko je trdil, da je »Komunik« izšel v »Slavische Korrespondenz« in lagal, ko je trdil, da je izšel v »Bosnische Korrespondenz«.

Naročili smo takoj številko »Bosnische Korrespondenz«, ki je izla po oni seji »Zvezu južnih Slovanov« in se prepričali na svoje oči, da v njej ni tistega »komunikaja«.

»Slovenec« je torej lagal, ko je trdil, da je »Komunik« izšel v »Slavische Korrespondenz« in lagal, ko je trdil, da je izšel v »Bosnische Korrespondenz«.

LISTEK.

Ponarejalec bankovcev.

(Konec.)

»V imenu postave, vidva sta pretirana!« zagrimi orožnik in spravi hitro vsa corpora delicti z mize v svojo uradno torbo.

Hajd, na postajo!« veli zločinoma.

Zoran je zaman ugovarjal, da sta s prijateljem imela le nedolžno salo, ustavljati se pa Bog ne daj. Vsaka najmanjša beseda nasproti orožniku je žaljenje straže, orožnik je ljudljeneck zakona, orožnik je Bog. Klepetec se je hipoma izvila vsa bolest zalostenega ludodeleca iz prsi; svil se je svoji ženi okoli vrata ter je s solzimi očmi vzklikanii:

»Ljuba moja žena, oh, zakaj te nisem poslušal!« —

Orožniku se je zelo mudilo.

Na postaji se zmenimo — naprej!« in šli so na orožniško postajo v Brinje.

Klepeticu se je pod težko pezo zadnjih dogodkov zgrudila.

Po vseh listih je bilo čitati, da krožijo po deželi ponarejeni dvajsetkratni bankovec. Zločinec pa ni bil moč zaločiti. Marsikateri v službi izkušeni orožniki si je belil glavo s tem, kam bi utaknil svoj oblastve-

Res, človek ne ve, ali naj bolj strmi nad lažnjivostjo duhovniškega glasila, ali nad njegovo nesramnostjo.

»Slovenec« je pri ti prilikai pisal in z debelimi črkami tiskal, da je dvorni svetnik dr. Ploj v najkritičnejšem času slovenske opozicije spletkaril z vlado in z vladnimi strankami zoper stranke, ki so združene v »Slovenski Enoti«.

To je tako grda laž in tako infamno deauncijantstvo, da si kaj podležega ni mogoče predstavljati.

Vsi pošteni in lojalni poslanci »Slovenske Enote« vedo in priznavajo, da je dr. Ploj vedno postopal sporazumno s klubom, vedno edinole na podlagi sklepor »Zvezu južnih Slovanov« in da ni nikdar spletkaril ne pri vlasti, ne pri vladnih strankah.

Pač pa so klerikale spletkarili proti »Zvezu južnih Slovanov« in da bo javnost spoznala te ljudi še bolje kadar jih že pozna, naj pribjemo le en slujaj klerikalnega spletkarista.

Ko je bil dr. Ploj izvoljen za člana delegacije je imel dr. Šusteršič razgovor z ministrskim predsednikom baronom Bienerthom. Med drugim je zahteval, naj se razveljavlja delegarijski mandat dr. Ploja in to zahteval kot nekak pogoj za odnehanje od obstrukcije, je torej hotel vlasti prodati obstrukcijo, ki jo je proglašal za neizogibno potrebno za rešitev slovenskega naroda. Seveda je bila zahteva dr. Šusteršiča bedasta, ker pravilno izvoljenemu delegatu sploh ne more vzeti mandata in se je dr. Šusteršič s svojo zahtevo samou osmešil. Ali ta njegov korak priča vendar, kako perifidno spletkar dr. Šusteršič pri vlasti zoper tovariš in zavezničke. V tem pa, ko klerikalna stranka sama tako grdo spletkar, pa se upa njen list druge vedno lojalne v odkrito, korektno in pošteno delujoče sumnjeti in jih lažljivo denuncirati. Res, zdj se nam, da se skoro ne boogniti konsekvene.

Državni pravdnik kot začovornik.

Obravnavo, ki se je preteklo soboto vršila pred tukajnjim deželnim sodiščem, stavila naše pravosodje v

Izhaja vsak dan zvezor izvenčni nedežni te prenike.

Inserat velja: petorstopna petit vrisa za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih inseracijah po dogovoru.

Upravnemu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posezona številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez izdobjne vposlatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefonski št. 85.

Slovenski Narod* velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	za Nemčijo:	K 28—
celo leto	13—	celo leto	K 28—
pol leta	6—50	za Ameriko in vse druge dežele:	
četr leta	2—30	celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnemu: Knastova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefonski št. 85

Vse je po njegovem položaju ne more soditi, da bi govoril neresnic.

Ako dr. Neuperger dvomi v verodostojnost takih svedokov, izreka s tem najhujšo odsodbo o stanu sodnih funkcionarjev samih in izdaja sebi in svojim tovarišem kaj slabo spričevalo.

Ako od pravnikov in sodnih funkcionarjev, kakor jo imel Eisenpass v svoji puški, in glej, v klobuku je nastala docela enaka luknja, karorščjo je bilo videti na Rožičevem klobuku.

Da je to Ševčikovo strokovnjaško mnenje za presojo vsega dogodenja velike važnosti, je jasno.

A vkljub temu se to strokovnjaško mnenje, kolikor se spominjam, niti prečitalo ni.

Prav gotovo pa je, da se dr. Neupergerju ni zdelo vredno, da bi se v svojem obtožbenem govoru skliceval na te velevažni strokovnjaški izvid.

Cemu tudi? Ako stoji strokovnjaška trditev, da je luknjo v klobuku povzročila krogla, potem je izključeno domnevanje, ki se ga je sodišče z državnim pravnikom vred tako trdovratno oklepalo, da Rožič ni bil ustreljen, marveč da se je sam ponesrečil. Hine illae lacrimae! Zato je državni tožitelj dr. Neuperger tako dosledno molčal o Ševčikovem strokovnjaškem mnenju, kakor da bi bil on zagovornik, a ne državni pravnik. Vprašamo, ali je storil to iz mejenosti ali prevdarkoma?

Naj nam g. dr. Neuperger odgovori na to vprašanje!

Drugi karakteristični slučaj:

Dr. Neuperger je v svojem govoru direktno dolžil priče obtožbe, da so objektivno krivo pričale.

To je tako gorostesen slučaj, da ga je treba še posebe pribiti.

Ni bilo dovolj, da je dr. Neuperger brez vsakega najmanjšega ugovora odobril predlog zagovornika dr. Krisperja, naj se glavnega svedoka Šinka ne zaslisi pod prisego, ter s tem implicite posvedočil, da ne verjame v verodostojnost te priče. Dr. Neuperger je na to v svojem obtožbenem govoru tega svedoka še direktno obdelzil, da je objektivno krivo pričal.

To je višek neskrupuljnosti, ki se mora obsojati tem strožje, ako se uvažuje, da je Šink ne samo akademično izobražen mož, ki mu je gotovo zaupati več verodostojnosti kakor človeku Eisenpassove vrste, marveč celo Neupergerjev stanovski tovariš — pravni kraktikant — gledal na to da je vredno, da bi bil zapustila oče in mati.

Ako je torej že zastopnik obtožbe tako nezaslišano zanemarjal svoje dolžnosti, da ni preštudiral niti kazenskega akta, potem se seveda ni čuditi, da tudi nadvarstvena oblast ni smatrala za potrebno, da bi bila preskrbela sirotom pravnega zastopnika, ki bi bil ščitil njih interese pri obravnavi.

Nadvarstvana oblast je pač računala na to, da bo interesoročni svedec državni tožitelj. Da se je pri tem temeljito vračunala, kaže dejstvo, da javni tožitelj niti ni vedel, da so bile snartji Rožičeve oropane svojega reditelja tri sirote ...

Ne bomo več govorili o nadaljnjih gorostasnostih, ki so se doigrale v slobotnem procesu proti locu Eisen-

prazen list pa je lezel niz dol, ponarejalec v roko, ki ga je potem spretel in pustil zginiti. To delo je bilo za gledalec zelo presestljivo. Uspeh šale pa je bil naravnost sijajen.

Zoran je na ta način napravil par bankovev, ki jih je stražmešter natanko ogledal — ogledal pa si je še enkrat stroj in je potem celo šalo umel. Zamrmal je proti orožniku nekaj besed, ki niso bile slišati kakor pohvala in je potem vsa ponarejalna sredstva izročil Zoranu rekoč:

»Oprostita, človek se lahko zmoti. Niman povoda, uradno postopati proti Vama.«

Ko sta nevarna ludodeleca odhalila, je mladi orožnik delal čudne obraze. Pohvala, nagrada, avanzma, odlike na prsi — vse to je postal zanj kislo grozje. Izvajal pa je iz dogodka nauk:

Prevelika naglost ni nikdar dobra.

Klepetic: Zoran in Zaletel pa so na domu prvega potolažili že skor zblaznko Klepetuljo, ki je potem v njih družbi še naprej klepetala toda vse drugače, kakor pravtno.

»Klepetic!« povzame naposled Zoran besedo: »Spravil sem tebe in svojo gospodino po nepotrebni v strah in sramoto. Ne zameri, shranite-le bankove, od prvega do zadnjega ponarejene, pa glej, da svoje finance urediš. Vrnili boš, kadar boš imel večga preveč!«

Zaletel se glasno zasmeje hiteč naprej na postajo. —

Orožnik odda svojemu zapovedniku zmagonosno svoj raport ter mu položi vsa corpora deleti na mizo.

Stražmešter, orjaška postava s črno polno brado, ki je bil nedavno tega nastopil svojo službo v Brinju, si ogleda najprvo bankovec, potem stoj in slednji ludodeleca.

»Torej vidva sta tista nevarna tička!« ju nagovori strog. »Zagovavljam vaj, da odslej ne bosta več delala bankovec —«

»Še bova, še,« povzame besedo Šaljive Zoran. »Prosim gospod stražmešter, na prvi pogled se morate prepričati, da je vse to gola barbarija, pa nje drugega.«

»Kaj!« rasprotutje stražmešter s povzdignjenim glasom. »Barbarija? Ne boste me nafarbali, to je največje ludodejstvo. Paragraf —«

»Prosim, samo malo potrpite, gospod stražmešter, da vam celo stvar pojasnim. Tukaj ni nobenega paragrafa. Prvo vprašanje je vendar, so li bankovec zares ponarejeni ali so pristni. Morilec človek tudi ne more biti, ako ni umorenje žrtve. Pred par meseci sem delal take bankovec v kopališču v veliki družbi. Tam prisoten uradnik avstro-ogrške banke na Dunaju, ki oddaja svoje mnenje o pristnosti bankovev, je pregledal moje ponarejene bankovec in je rekoč, da so čisto taki kakor pristni, neprjetno innenaden b

passu, konstatujemo samo to, da je proces Eisenpass v vsakem smislu takšen pravosodni škandal, da bo treba o njem spregovoriti še resno besed, tako ne drugje, pa v parlamentu.

V interesu justice same, v interesu zaupanja širokih mas v pravosodstvo je, da bo naša javnost z vsemi sredstvi skušala preprečiti: 1. da se ponove take škandalozne sodne obravnave, kakor je bila razprava Eisenpass, in 2. da se pri nas še nadalje nastavlja taki — da rabimo najblažji izraz — nesposobni javni funkcionarji, kakor njih eden je namestnik državnega pravnika dr. Neuperger.

R. P.

Črnometl'skega župana uzorno gospodarstvo v mestni občini za leto 1909.

Pred nedavnim časom so se v Črnomljiju vrstile občinske volitve in te volitve si je župan Matija Skubic v zvezi z znamenitim advokatom dr. Sturmom brusil jezik napram volilcem, da naj le take može volijo v odbor, ki ne delajo za svoj žep, marveč v občo korist in blagor meščanstva.

To so sicer res lepe besede in uvaževanja vredne, zlasti sedaj, ko je bil v odbor zopet voljen naš dični, značajni Matija Skubic, katerega računovodstvo za leto 1909. sta osvetili revizorja občinskih računov na seji dne 31. marca t. l. kakor sledi:

Poročilo revizorjev se dobesedno glasi:

»Računstvo in knjigovodstvo je skrajno zanikrno in zmedeno. Vpisovanje dohodkov in izdatkov izvrševalo se je nereno. Izplačila in prejemki, kateri so se izvršili v letu 1909., vpisani so med izdatki ali pa sploh niso vpisani. Stvari, ki spadajo v ubožni zaklad, vpisovalo so se v mestni občinski račun in narobe. Obresti od obligacij in od naloženega denarja se ne vzdigujejo redno, vsel česar trpi mestna občina na dohodkih, ter je pravilna sestava proračunov onemogočena. Glavna knjiga mestnih dolžnikov je v žalostnem stanu. Vodi se jo nepregledno. Obresti se ne iztirujejo pravčasno. Drugih glavnih knjig se sploh pri občini ne vodi, tako da je kontrola otežkočena in pravilna sestava računov nemogoča.«

Po pregledu dnevnika sta prišla revizorja na sledče nerednosti in naake:

1. premalo vpisana colovina, plavina, stana, prejemki za utihtapljene prasiči itd. v skupnem znesku znašajo 150 K 34 v;

2. se je konstatiralo, da si je župan pridržal eden sodček petroleja v vrednosti 45 K, katerega je plačal z občinskim denarjem;

3. prodal je nabranu merščino pšenice in zmesi kakih 15 mernikov v vrednosti 70 K ter semenske deteleje za 70 K, ne da bi te prejemke vpisal med dohodke, sam si je pa tudi pridržal 6½ mernikov pšenice, ne da bi jo plačal;

4. posekal je v mestnem gozdu brez dovoljenja odbora štiri hraste, pustil sežagati, deske pa v vrednosti 40 K zapeljal na svojo pristavo. Razne druge malenkosti, katere so se v preiskavi in v informaciji znašajo tudi še 125 K, tako da si je mož hotel nabratati nad 500 K občinskega premoženja.

Revizorja sta sicer to preprečila, vendar pa se vpraša visoki dejelni odbor kranjski, koliko časa bo še trpel tako gospodarstvo pri mestni občini črnometlski pod vodstvom župana Skubica, katero je, kakor zgoraj opisano, pod vsako kritiko.

Gospodje, ali imate še pogum zagovarjati tega moža pred javnostjo, ki dela na tak način za blagor in korist vaših somičanov?

Deželno vlado pa pozivljamo, da v kratkem reši proti zadnjim volitvam vloženi rezurz, ter da volilcem priložnost, da se sami odresijo takega gospodarstva.

Iz parlamenta.

Zasedanje poslanske zbornice. — Dnevni red in »Slovenska Enota«. — Predlogi justičnega ministra.

Dne 14. t. m. ob 3. popoldne se torej spet snide poslanska zbornica. Kar se tice dnevnega reda te seje, poročajo, da je predsednik zbornice dr. Pattai hotel sklicati sejo klubovih načelnikov, da se določi dnevni red. Ker so bili klubovi načelniki po večini od Dunaja daleč proč, je to misel opustil in sestavil dnevni red po svojem lastnem prevdarku. Opozicija bo stavila predlog, naj se postavi na prvo mesto službena pragmatika in posojilna predloga zapovesti. »Slovenska Enota« se bo s posojilnim vprašanjem pečala neposredno pred prvo sejo poslanske zbornice.

Justična uprava bi rada že pred poletnimi počitnicami dobila od parlamenta pritrdo k nekaterim očim predlogom, naurenč k novemu in kasnejšemu zakonu in k nekaterim postranskim zakonom. Predlog se že skorje izdelane in hočjo zavzeti nekako posredovalno stališče med staroklasično šolo in moderno znanostjo.

Ograke.

Justični minister Székelyi je izjavil korespondentu lista »Neues Wiener Tagblatt«, da so govorice o neednosti v vladi sami glede volilne reforme same intrige, ki imajo svoj vir v stremljenju zasejati neprijateljstvo med posamezne člane vlade.

Zdaj je še prezgodaj dotakniti se posameznih vprašanj volilne reforme. Le kar se tiče tajnega glasovanja je izjavil minister, da ima proti njemu zelo važne pomisleke. Vpelje naj se splošna volilna pravica brez tajnosti glasovanja, to se lahko ponegne še vedno vpelje.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 6. aprila 1910.

Ljubljanski občinski svet je imel danes popoldne redno sejo, kateri je predsedoval župan Hribar. Rešile so se sledeče stvari.

Vznanila predsedstva.

Dunajski podzupan dr. Neumayr se zahvaljuje za sožalje izraženo ob dr. Luegerjevi smrti.

Deželni odbor kranjski sporoča, da dežela ne prevzame plačevanja učiteljev na ljubljanskih meščanskih solah.

Društvo zasebnih uradnikov se zahvaljuje za subvencijo.

Praški župan dr. Groš je postal »Almanach králov. hlav. města Prahy«.

Nato se rešijo nekatere najne zadeve, in sicer:

Prestava skladischa

s sveta biv. voj. oskrbovališča se je sklenila v eni zadnjih sej. Dela, ki so s tem združena se oddajo najcenejšemu ponudniku Jak. Acetu za 18.000 K.

Za obrtno šolo

se da stavbno dovoljenje, ker sta se izjavila tehnični in zdravstveni izvedenec, da ni niti v tehničnem, niti v zdravstvenem oziru nobenih pomislekov; napraviti pa je treba še pršno kopel in urediti odpravo smeti.

Popravila v Koleziji

so nujno potrebna. Stala bodo 2070 kron, pokritja je 1170 K, dovoli se torej še 900 K.

Na Gruberjevem nabrežju

bo treba položiti vodovodno cev; ker pa bo na Prulah stala tudi mestna šola, se ta cev podaljša do šole. Stroški bodo znašali 5200 K.

Po teh nujnih zadevah prestopa občinski svet k dnevnemu redu.

Za dopolnilne volitve

v ljubljanski občini svet bodo sledče volilne komisije: I. razred gospodje J. Korenčan, A. Repič in Fr. Zevnik; II. razred 1. oddelek gospodje A. Bartel, P. Endlicher in St. Lapajne; 2. oddelek pa gospodje J. Milavec, A. Petrič in V. Vončina; III. razred 1. oddelek gospodje V. Holz, B. Kajzelj in J. Kenda; 2. oddelek pa gospodje J. Rebek, E. Rozman in J. Soklič. Mestni magistrat bota zastopala gg. dr. M. Zarnik in J. Rupnik, dejelno vlado pa gg. dr. Senčekovič, pl. Graselli, Bicek, pl. Hočevar in Šimek.

V deželnem umetniški svet

se izvabi mag. svetnik dr. Miljutin Zarnik kot zastopnik mestne občine. Neka tirjatev

se izbriše pri posestvu Marije Španove; mestnemu magistratu se da dovoljenje, da sme izdati izbrisno izjavo.

Jarki ob Opekarski cesti

in ob Mivki se morajo iztrebiti; stroški bodo znašali 1556 K; denar se vzame iz cestnega kredita. Sprejem se dodatni predlog obč. svet. dr. Röthla za uravnavo odtoka iz Kerna v Gradašico; stroški bodo znašali 960 K.

Stavbišče

ob Cesti na Rožnik se proda Simonu Treutu po 10 K m².

Za podporno zaloge

prosi prispevka ravnateljstvo e. kr. II. drž. gimnazije. Svoj čas je bila pršna začasno odloknjena z objubbo, da bo mestna občina tudi kaj pripravila, če bo prispevala tudi delila. Med tem je dežela dala 300 K, in za to prispeva tudi mestna občina 150 kron (prvotno se je sklenilo samo 100 K, pa koncem seje zvišalo na 150 K).

Prodajo za prispevki za zdravljeno je vložil Josip Lipovček. Bolesna na lupenu in bi šel rad v sanatorij na Dunaj. Dovoli se mu 250 K; denar se mu izplača, kadar dokaze, da je v sanatorij res sprejet.

Dolžnike bliž.

Ljubljanski občinski svet je svoj čas dovolil za zgradbo dolžnikov hiš sveto 200.000 K. Zdaj se napravljeni načrti; napravil jih je arhitekt Koch. In sicer sta dve alternativi: 1. štiri enonadstropne hiše, v vsaki osem stanovanj z dvema sobama, kuhišo itd. Vsaka teh hiš bi veljala okrog 50.000 K, skupaj torej 200.000 K.

2. Dve dvonadstropni hiši, v vsaki pa osmarnaj stanovanj z dvema sobama, kuhišo itd. Te hiš bi veljala vsaka 90.000 K, obe torej 180.000 K. Glede tega drugega projekta je omeniti še to, da bi taka dvonadstropna hiša bila popolnoma razdeljena na dve polovici. Stanovanja bodo drugo od drugega strogločena, le vodovodno školjko bodo potri stanovanja imela skupno. Pri vsaki hiši bo veliko dvorišče in za vsako stranko kos vrta. Hiše bodo stale na svetu za kurilnico drž. železnic, svet je tam suh, zrak dober. Glede najemnine ne kaže sklepki že zdaj. Dobi naj se pa, predno se začne zidati, zagotovilo na podlagi načrtov, da bodo one delavske hiše deležne glede davčnih olajšav vseh dobro, ki jim gredo. — O stvari se vname daljša debata. Obč. svet. Turk želi naj se za vsako družino zida posebna hiša; odločeno je proti »Zinskasarnam«. Pri taki stvari se ni treba batiti stroškov. Načrti naj se vrnejo stavbemu uradu, ki naj izdelava nove načrte za male hišice. Če pa občinski svet temu ne pritrdi, naj pa vsaj sklene zidati enonadstropne hiše. — Obč. svet. dr. Novak pozdravlja idejo, ki bo brezvomno povsod našla odobrenje. Izjavlja je za dvenadstropne hiše. — Istotako obč. svet. Likozar. — Obč. svet. Primozič predlaga, naj ima tudi vodovodno školjko vsake stranke svoje. — Pri glasovanju je Turkov predlog odklonjen, sprejet pa predlog referentov, da se zidata dve dvonadstropni hiši. Sprejet je tudi Primozičev dodatni predlog.

Regulacije ulic.

Gosp. Repič ponuja v svrhu regulacije Kolezijske ulice nekaj svezta po 10 K m². Vse bo veljalo okoli 1000 K. — Sprejeto.

Z regulacijo Orlove ulice se še počaka, ker gosp. Mareček zahteva za nek svet pretirano sveto.

Uličica med hišo št. 11 in svetom g. Koželjeve na Poljanski cesti se opusti. Svet se odstopi g. Koželjevi brezplačno. Ker bo g. Koželjeva morala plačati posestniku hiše št. 11 odškodnino, ker mu bo zazidal okna, prosi za prispevki; to se pa odkloni.

V svrhu regulacije Tabora se kupi St. Francotovo posestvo na Radeckega cesti za 23.000 K.

Mestni otroški vrtec

se premesti iz Komenskega ulice na Zaloško cesto; nov vrtec pa se bo ustanovil v Kolizejskem okraju.

Računi

o porabi dotečije na c. kr. višji reali se odobre.

Nemško šolstvo.

Svoj čas se je sklenilo dognati, kakšna je frekvence na nemški mestni dežki petrazrednici. Ta šola se je ustanovila l. 1885 kot dvorazrednica, se je počasi širila in l. 1895 je postala petrazrednica. Frekvence ni nikdar znašala nad 230 učencev. Letos jih je 130. Nemci je med njimi komaj polovica, ker Nemci pošiljajo svoje otroke raje v Schulvereinsko šolo. Mestna nemška šola ni nikdar imela postavnih pogojev za petrazrednico. Lani je bilo otrok za trorazrednico, letos jih je pa za dvorazrednico. Šola naj se torej reducira na dvorazrednico; dejelni odbor naj se naprosi, da temu sklepnu pritrdi. Učiteljstvo te šole se dodeli mestnim slovenskim šolam. — Sprejeto.

Na mestnem dekl. Heceju

se takoj definitivno razpiše mesto učiteljice ravnatelja v Brežicah v teme življence uničen, kajti samo duhovniku ne škoduje take stvari nič. Nečuvno pa je, na kakšen način poskuša »Slovenec« to mesto izkoristiti zoper političnega nasprotnika. Na mestno upravo hčete zaviti krivdo. Mestna uprava naj bo odgovorna za posameznega človeka, ki je sploh veljal za jaka podobnega, vrlega in poštenega človeka. Ali je katoliška cerkev odgovorna za patra Fridolina, ki je v Gorici v cerkvenem semenišču bil postavljen za nadzornika dečkov in je v več sto sinčajih zlorabil njemu poverjene dečke in storil vse drugačna dejanja, kakor so se zgodila v Zatišju? Razloček je le ta, da v slučaju nešrečnega učitelja C. noben človek ni s prstom ganil, da bi ga obvaroval posledice njegovega, v primeri s patrom Fridolinom neznanega greha, dočim so vsi cerkveni krog napeli vse sile, da so pomagali patru Fridolinu pobegniti v inozemstvo, kjer so pomagali pobegniti sodomitskemu patru Vakslju in kakor pomagajo rešiti in obvarovati kazni vsakega duhovnika, ki se pregegi proti pravnosti. Naj sudi javnost, kdo postopa poštenejše. Klerikalci pa nima vrednost, da tudi nemška gospoda uvidela, da to, kar je dobro za Nemce, je dobro in potrebno tudi za Slovence. Če imajo torej nemške šole na Kranjskem nemškega nadzornika, zakaj ne bi imele slovenske šole na Štajerskem slovenskega nadzornika. Da je pa ministerstvo imenovalo za navedene slovenske šole za nadzornika ravnatelja državne obrtne šole Ivana Subica v Ljubljani, je vzrok skoraj gotovo to, da bi slovenski nadzornik na Štajerskem ne bil varen življjenju pred podivjanimi nemški mi topnimi.

+ Imenovanje. Poročali smo, da je bil dr. Jernej Granig imenovan pristavom rudarske šole v Ljubljani. Da ne bo zmot, bodo dočlenjeno, da je bil dr. Granig imenovan za rudarsko visoko šolo.

+ Politično in posvetno društvo za Trnovo in Krakovo je darovalo dijaškemu društvu »Domovina« 12 kron namesto vence umrlemu odborniku g. Lovru Brezniku. Iskrena hvala!

+ Koncert »Glasbene Matice«, v katerem so se izvajale najnovije slovenske izvirne skladbe, se bo na večstransko izraženo željo ponovil v torki, dne 19. aprila.

+ Družinski večer priredi oziroma ga ponovi N. D. O. v soboto sicer ob pol 8. v arenji »Narodnega doma« z neizpremenjenim sporedom, kakor v ponedeljek. V prizorita se lepa dramatska slika »Na

ki zadnjega državnega večera in da se revnim vajencem saj nekoliko pomore, da se lahko udeleže podnešnega izleta v Trst se je nastavila najnižja vstopnina in sicer sedeži pri mizah za osebo 40 v. stojilja pa 10 v.; člani N. D. O. so vstopnine prosti. — Pričakujemo s strani narodnega občinstva, zlasti s strani narodnega ženstva najštevilnejše udeležbe. Počaite dejansko, da znamo ceniti naše delavstvo, zlasti našo nadobudno mladino. Dajte dober vugled in vzgojili si boste iz te mladine delavce može, ki bodo v ponos vam samim in v ponos vsemu našemu narodu. Hvalažni vam bodo vajenci, hvalažni vam bo pa tudi N. D. O. Pokažimo torej z dejanji! — S ponovitvijo tega večera pa je N. D. O. ustregla gotovo tudi onemu delu sl. občinstva, ki ni moglo v pomedeljek vsled prepričljivosti dobiti več prostora v areni. Pričomimamo se, da se vsled preverljivih stroškov posebna vabilna ne bo do razpolilala, naj zadostujejo te vrstice vsakemu mladinoljubu kot vabilu. — V soboto pa bodi deviza vsega narodnega občinstva: **Z dejanji pokažimo našemu delavstvu in naši mladini, kako jih cenimo!** — Na svidenje torej v soboto v »Narodnem domu!«

— **Javno predavanje.** Jutri, v petek, predava v »Mestnem domu«, dr. Fran Ilčič, predsednik Matice Slovenske in Jurju Spornerju, predhodniku Gajevem in njegovem delovanju med Slovenci (1848). Jurij Sporer je bil sanitetni svetnik v Ljubljani in je leta 1848. sprožil ljubljansko vseučiliško vpranjanje, nadalje je bil prvi, ki je zbulil misel lečilišča v Opatiji, kot pesnik je med Jugoslovani prvi začel pisati klasično zgodovinske drame. Karlovec. Hrvat rodom, je posvetil dober del svojega dela Slovencem. Bil je »Ilirec« v pravem pomenu besede. — Predavanje, ki nam odkriva nepoznan del naše kulturne in narodno - politične zgodovine, bo torej tako zanimivo. Pričakovati je obilne udeležbe. Po želji predavateljevi greči sti dohodek prostovoljnih doneskov v korist »Umetniškemu Kolu« Matice Slovenske.

— **Ustanovni občeni zbor »Podgornega društva za učence e. kr. II. izravne gimnazije v Ljubljani«** se sversi v nedeljo, dne 10. aprila t. l. ob 10. dopoldne v konferenčni sobi omenjenega zavoda z naslednjimi soredom: 1. Poročilo ravnatelja. 2. Čitanje pravil. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti. — Cenjeni člani se pridružijo, da se mnogobrojno udeleže tega ustanovnega zbora. — Ravnateljstvo.

— **Mnogo društva** se sedaj nima jasnom, kdo da ga je upravičen dozvoliti na zunaj in podpisati vloge, ki se predlagajo raznim oblastiom. Ker si društvo samo se stavila pravila, mora pač tudi samo najbolj vediti, kdaj da so njegove vloge pravilne in veljavne. Vsaka taka vloga mora biti podpisana od onega, ki je po pravilih v to določen, orej da predsednik, ali v njegovi odstotnosti od podpredsednika, nikar pa ne zadošča tajnikov podpis, takor se to splošno misli. Ce je društvo vezano po svojih pravilih sklicati vsako leto svoj redni občeni zbor, mora to vsaj 24 ur prej naznaniti pristojnemu oblastvu. Ravn tako je treba naznaniti mestnemu magistratu in treti dnevi vsak novozivljeni odbor, in to tudi takrat, če so ostali vsi funkcionarji starega odbora.

— **Okraino glavarstvo** je uvelodilo občine Brezovica, Dobrova, Dobrunje, Ježica in Rudnik pasje znamke. Vsak pes mora imeti znamko na vrtnem ali prsnem jermunu pritrjeneno tudi tedaj, kadar ni kontumacija. Pse brez teh znamk bo odvzel in usmrtil konja; proti lastniku se pa bo kazensko postopalo. Vsak lastnik psa naj takoj vzame pri svojem upanju za vsakega psa po eno znamko, za katere ima placati 20 viharjev. Ta razglas stopi v veljavo z 18. apriloni t. l.

— **Papirnica na Verju pri Medvedah.** Ogenj v pogoreli papirnici tli se vedno. Piransko gasilno društvo strazi podnevi in ponoči in gasi ponalem, kjer zajezlja plamenček ali plamek izpod papirne bale ali ogrevalega hloda. Škoda je manjša, takor se je prvotno cenilo, pokrita pa bo z zavarovalno popolnoma.

— **Pri volitvah v bolniško blagajno** v Tržiču so preteklo soboto zmagali Slovenci. Sedaj se je nadajti, da se v kratkem nastavi v Tržiču slovenski zdravnik, ki bi ga prebiral pozdravilo z odprtimi rokami.

— **Odlikovanje.** Člana prostovoljnega gasilnega društva v Novem mestu Josip Lenart in Ivan Mayer sta bila odlikovana v priznanje zasluga, ki sta si jih pridobili v teku 25 let svojega delovanja pri gasilnem društvu s častno svinčino.

— **Stavbna in kreditna zadružna** v Idriji je imela v prvem četrletju prejemkov 106.111 K 39 v., izdatkov 105.305 K 76 v., torej 211.417 K 15 v skupnega denarnega prometa. Sta-

nje hranilnih vlog znaša kar z 1910 51.004 K 97 v., kar je na potmesni obstoje zaveda, gotovo rasveseljiv pojav. Zadruga ima na raspolago več stavbnih parcel.

— **Stavka v Trbovljah.** Včeraj je izbruhnila v Trbovljah rudarska stavka, ker je družba odločila zahteve rudarjev po zvišanju plač. Katoliški duhovnik — strupen sovražnik slovenskih imen. Posetnik Cyril Zabavnik v Vodrancih pri Sv. Bolfenku na Štajerskem je zahteval, da se njegov sinček krsti na ime Vladiboj. Župnik Ivan Zadravec je delal grozno kisle obraze, ko je moral krstiti malega Vladiboga. Ker se častiti božji namestnik ni mogel maščevati na drug način, je takoj po krstu tekel v svoj živinski hlev, kjer je začel nad nekim juncem upiti, da ga krsti na ime Vladiboj. Župnik je seveda pripovedoval sosedom o krstu svojega junca ter obenem smejl posestniku Zabavniku in njegovega otroka. Za stvar je izvedel tudi Zabavnik, ki je surovino v duhovski obliki tožil radi razlaženja časti. Te dni je bil župnik Zadravec obsojen pri sodniji v Ormožu radi zasramovanja svojega župljana v denarno globo 80 K. Menda ne bo več krstil svoje živine na slovenska narodna imena.

— **Zaročila** se je v Opatiji gd. Marica Tomašič z g. Tiljomirovom Fiaminom.

— **Spomenik Zoruttiu v Gorici.** Drusvo »Progresso« v Gorici je izdalno na »Furlane« oklic, s katerim jih pozivlja, naj vsi prispevajo, da se čimprej odkrije v glavnem mestu vzhodne Furlanije (!) v Gorici dobroj spomenik furlanskemu pesniku Petru Zoruttiju. Oklic pozivlja tudi vse furlanske občine, naj prispevajo za spomenik. Načrt — ki je že odobren — je izdelal videmski kipar Silvio Piccini. Visok bo 5-20 m. Kakor v tem proglašu, tako tudi v vsem drugem se goriški Lahi imenujejo zadnje čase »Furlane« (Friulani) in ne »Goriziani«, a Gorica je naenkrat glavno mesto Furlanije in ne Goriske. — Da je pač tako, tega goriška dežela je povsem slovenska, in te dežele je glavno mesto Goriča, medtem ko je glavno mesto Furlanije Gradiska.

— **Otok se smrtno obstrelil.** Osemletna Ana Zencovich iz Vodnjana je v odsotnosti svojih staršev, ki stanujejo v vili Pinesich, v družbi nekaj starejšega brata iz taknila v omari nabiti revolver. Otok nevedoč kaj ima v rokah, izvleče revolver iz omare in se z orožjem igra, pri čemer se revolver sproži in krogla zadene ubogega otroka v glavo, ki je padel nezavesten v luž krv. Na detonacijo so prihiteli sosedje in oroniki, ki so takoj poskrbeli, da so težko ranjenega otroka spravili v puljsko delzno bolnišnico. Zdravniki so izjavili, da ni upanja, da bi otroku rešili zivljene.

— **Samomor.** 27letni Ezio Capello, tramvajski konduktér v Trstu, stanuječ v ulici Conicoli 11 je skočil iz okna petega nadstropja iste hiše in bležal mrtev na dvorišču z razbito čepinjo. Policijska in sodna komisija sklepala s tega, ker je dobila okno odprto, da je imenovan izvršil samomor, vendar pa tudi ni izključena nezgoda. Službeno tramvajsko torbiev in druge stvari so izročili tramvajski direkcijski. Imel je v sobi tudi stekleničko neke tekočine, katere je komisija zaplenila.

— **Poškušen samomor.** V Trstu je bila radi vlačenjarka aretirana nekaj 19letna M. F. doma nekje na Tolminskem in odvedena na policijsko ravnateljstvo. Med zaslišavanjem je aretiranka — ko je seznal, da bo iz Trsta izgnana — potegnila iz žepa stekleničko karbolne kislino in deloma — predno so mogli preprečiti navzoči policej — izpraznila. F. je takoj padla na tla in se v grozni holecinah zvijala. Poklicali so telefonično zdravnika, ki je deklini izpral želodec in jo dal odvesti v mestno bolnišnico.

— **Reski Slovenci.** V soboto, dne 2. aprila je bil zadnji sestanek reskih Slovencev pred ustanovnim občnim zborom slovenskega društva. Prostori hotela »Kontinental« so bili natlačeno polni našega ljudstva. — Določil se je dan 10. aprila ob 3. dopoldne v hotelu »Šušaku« kot dan ustanovnega občnega zobra. Reski Slovenci, ki jih je nad 6000, željno pričakujemo ustanovnega občnega zobra, takor se je to sijajno pokazalo v soboto.

— **Zopet reven kmet žrtev goljufov!** Včeraj je prišel na semenj malii posestnik Fran Šiljar iz Brega pri Smartnem pri Kranju z namenom, da si kupi par voličkov, da bode z njima obdelovali v potu svojega obraza prijavljeno rodno mu grudo. Mož je imel s seboj ves denar, kar ga premore — 640 K. Ko si je ogledoval živino, ga je zasledoval lopov, katerega žrtev je pozneje postal. Pristopil je pri govorjanju k njemu nek okoli 30 let star človek nadšrednje postave, suhega, črnikaškega obraza ter mu rekel naj na sejnu nikari ne kupuje volov, ker so

predragi in naj gre rajši kupit njegovega vola, katerega mu bode da zelo potrebuje. Rečeno, storjeno. Mož mu je takoj sledil in ko prideva na Poljansko cesto se tujece skloni in na videno pobere listnico. Pogledal je v njo in jo potem pokazal Šiljarju, čet, sedaj je naju doletela pa sreča, kojo si bodeva delila. Poštena slovenska duha ga takoj opominja, da se mora denar oddati pri magistratu, najdenino si potem pa lahko delita. Nato sta prešla zopet na kupčiški pogovor, med katerim je neznanec vodil svojo žrtev po raznih stranskih ulicah do železniškega prelaza na Marije Teresije cesti. Od tam sta šla po drevoredu naravnost v tivolski gozd. Ko prideva do razgleda, priteče za njima nek okoli 25 let star, zelo majhen človek, ki je bil debelega rjavkastega obraza in baješivkasto oblečen ter je govoril na vadno slovensko, kakor prvi. Rekel je, da je izgubil denarnico z 10.000 kronami, katero sta nedvomno našla dva. Šiljarjev spremljevalec se je dal takoj preiskati, potem je prišel na vrsto po žrtev. Šiljar mu je dal takoj listnico, v kateri je imel 640 kron v bankovnih po 100, 50, 20 in 10 K. »Izgubitelj« mu takoj prizna, da to ni njegov denar, pač pa sumi, da ga je mož skril v čevlje. Pošteni mož si je, da dokaže svojo nedolžnost, takoj sezul čevlje, med tem pa je tujece iznakan iz listnice ves denar, potem mu jo je dal pa nazaj, čes, že vidim, da ste poštenjak. »Moram imeti moj denar pa ta«, je zakril. V tem pa Šiljarjev spremljevalec zbeži, »izgubitelj« plane za njim, uboga žrtev se pa nič hudega slušete obuje in gre nazaj v mesto. Priesledi do svoje tamkaj bivajoče sestre, ji obrazloži slučaj, nakar je ta obledela in takoj ji je bilo jasno, kaj se je bratu pripetilo. (Brala je namreč te vrste goljufije že v listih.) In res, ko Šiljar pogleda v listnico, bi bil kmalu od strahu padel vznak — bila je prazna. — Ves denar, ki ga je za voličko tako skrbno hrnil čez zimo, ves trud, vse je šlo v zločinskemu roku. Videl je pred seboj jokajočo žemo, videl neobdelano polje — videl je druge orati — on pa brez živinice... Mož je analphabet in mu te novice goljufije niso bile razumno pravnične znanje. Ker se bodo taki slučaji nedvomno še marsikje ponavljali, pozivljamo vse naobrazene krogove, delujejo povsod, posebno duhovščinama in učiteljstvu, da pridejo ti »izgubitelji« že vender v roke pravice, kajti varnostna oblastva imajo takaj zavzemanje roke. Le če bodo kmetje o tem poučeni, bodo konec žrtev.

— **Seste.** Včeraj popoldne je pripeljal po Tržaški cesti hišni posestnik Andrej Leben iz Babne vasi z dvema konjem z drvmi obložen voz. Nasproti mu je pripeljal ob desnini strani Jakob Kropivšek načoljen voz z gramozom. Zadela sta skupaj z vozovom, in se je Lebnu zlomil oboje. Kropivšek pa poškodoval deške pri trugi. — Ko je včeraj popoldne pleskarski vajenec Josip Satler peljal po Sv. Petru cesti z dvokolesnim vozičkom v loneči barvo, mu je nasproti pripeljal nek izvošček, in zadel v njegov voziček, mu zdobil kolo in preobčil lonec. — Na tukajnjem sejnišču je včeraj posestnik Matija Laba iz Studenca občina Bloke, ki je prepeljal svojega konja, podrl konj na tlak, mu stopil na palec leve roke in ga mu zmečkal.

— **Priporočljiv pomočnik.** Pri nekaj tukajnjemu mesarskemu možu posamezni določili se je privzelo tudi imenje znamkih strokovnjakov, n. pr. M. Reieha, in vso tvarino, ki obsegajo brez abecednega kazala polnih 10 pol, je pregledao in popolnovo več domaćih notarjev, tako da o njej sploh ne poznamo enako dovršene priročne knjige. Drugi del, ki je urejen enako kakor prvi, obsegajo patent od 9. avg. 1854 — zapuščinski patent — približno 14 tiskovnih pol, vrhu tega pa devet dodatkov: »zupanstvom izročeni posli sodišč, red za javne dražbe, odstotek za uboge, proglašenje mrtvih, amortizacija listin, zapuščine inozemcev, polaganje vrednostnih papirjev pri bankah, napaljanje gotovine varovancev v hranilnicah in v poštni hranilnici ter obsevni sestavki z upoščinskim pristojbinah. Tudi ta del ima obširno stvarno kazalo po abecednem redu v slovenskem in hrvatskem jeziku. Tretji del vsebuje naisti način urejene občne predpise o sodnih depozitih (polozbah) in pa za depozitni urad v Trstu se posebej. Ta del je važno dopolnilo prvima dve, kajti depozitne knjige so v gotovih mejah javne tako, kakor zemljische knjige ali trgovinske registri. Tudi tu je posebno stvarno kazalo. Vsa knjiga je za nas velike vrednosti in ne bo v prid samo slovenskim pravnikom, občinskim in župnim uradom, temveč vsakemu Slovencu, da se iz nje točno ponudi, kadar treba. Tisk knjige je vzoren in čistejši kakor pri prejšnjih zvezkih, cena vezanih knjig 7 K je manjša, kakor za enake nemške knjige, ter čedno je, da se za njo ni oglasilo več predplačnikov, za katere se je cena nastavila samo na 5 K 26 v.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo 40 Lahov in Kočevje, 24 Hrvatov in Beljak, 29 v Heb, 12 pa v Judenburg.

— **Izgubljeno in najdeno.** Šivilja Marija Pečnikova je izgubila rujavno usnjato denarnico z 8 K in en kluječ. — Hlapac Fran Cakan je izgubil črno usnjato denarnico, v kateri je imel bankovec za 20 K in tri kluječe. — Delavec Ivan Čemažar je izgubil črno denarnico s srednjim vstoto denarja in prstan z višnjevim kamnom. — Kuharica Marija Svajgentova je izgubila črno denarnico, v kateri je imela 20 K 06 vin. — Nek gospod je našel srebrno pozačeno zapestnico. — Gostilničarjev sin Vinko Pokorn je našel zlat prstan, izgubitelj ga dobi pri postajeniku dolenskega kolodvora. — Policijski stražnik Fran Perne je našel črno moško pelerino in plišast klobuk. — Mestni delavec Franc Gregorič je našel 1 K denarja.

— **Ščpalnik se je izgubil v soboto** od justične palače proti Dunajskim cestim. Pošteni najditev naj bi ga od-

dal v uredništvu »Slovenskega Naroda«.

— **Slovensko Filharmonijo** oddelek sodeluje jutri, kakor v naprej vsak torek in petek pri popoldanskih predstavah Elektroradiografa »Ideal«, Fran Jožefova cesta št. 1, hotel »pri Maličku« od trideveter na 6. naprej.

Po slovunskem svetu.

— **Za slovanske časnikarje.** V čeških listih čitamo: Slovenski časnikarji stotev v prvih vrstah v narodni borbi in se v vsakem oziru žrtvujejo za javnost. V zahvalo za to jih čaka na starost, ko jim opešajo sile, največkrat skrajna beda. Temu je treba odpomoči čim najprej, ker se ne sme več dopustiti, da bi časnikarji za svoje eminentno kulturno delo na starost imeli v plačilo bedo in stradanje. Stvar se da najložje urediti na ta način, da listi primerno zvišajo naročino in da dotedeni znesek pripade časnikarskemu pokojninskemu zakladu. Na ta način bi se za časnikarje dal v par letih nabrali dobro fundiran pokojninski zaklad. Nasvet je vsekakor vreden vsega uvaževanja, ker ni tako teško izvedljiv, kakor bi se misli na prvi pogled.

Rnijževnost.

VI. zvezek »Pravnikove zbirke«. Ker se ta zvezek dotiskuje in pojde skoro v vezanje, je umestno, da kratko opišemo njegovo vsebino. Nad 40 tiskovnih pol obsežna knjiga se deli v 3 zase ločene dele. V prvem delu je notarski red z vsemi dotednimi predpisi in razsodili do zadnjega časa. Notarski red je prevel se France Levstik, in torej treba povdarijati, da se čita prav kakor izvirnik in da živo spominja na izklesan slog našega nesmrtnega stilista, ki kateremu se vračajo naši najboljši prevajalci in pravniški pisatelji. Urednik je za nekatere manj navadne izraze v pripomnjah dodal one, ki jih rabimo sedaj, da se ne more nihče motiti o njih pravem pomenu. K posameznim določilom se je privzelo tudi imenje znamkih strokovnjakov, n. pr. M. Reieha, in vso tvarino, ki obsegajo brez abecednega kazala polnih 10 pol, je pregledao in popolnovo več domaćih notarjev, tako da je moral enako kakor prvi obsegati patent — zapuščinski patent — približno 14 tiskovnih pol, vrhu tega pa devet dodatkov: »zupanstvom izročeni posli sodiš

da profesorja, kako povzročuje na-
vdušenje k nebu svoje keltke oři, ka-
ko brška v papirju itd. — in čež en
teden se je gospod profesor lahko
ogledoval v izložnih oknih pari-
ških knjigarnarjev. Nikdar več se
mu ni zgodilo kaj takega, nikdar več
ni stopila brezbožna noga v njegovo
poslušalnico. Profesor je prihal še
vedno vsako jutro, ko pa je videl, da
ni nikogar, je spet odšel. In pred
kratkim je odšel za vedno.

* Dež v Sahari. V ozemlju pu-
ščave južnega Alžira v okolini Bi-
skre je minolo zimo padal nenavad-
no obilen dež. Francoski raziskova-
lec Foureau, ki dobro pozna afrikan-
ske puščave, se bavi s tem nenenavad-
nim pojavom in zanimivo opisuje od-
nošanje padavin v Sahari. Da pada v
severni Sahari obilnejši dež, ni nič
nenenavadnega; sfera dežja južno od
Biskre sega do 500 kilometrov daleč v
Saharo. Ali tudi v notranjih krajih te velike puščave dežuje, čerav-
no po heleni po redko. Dež se pojavlja
tu po heleni po redko, navadno po
dolgotrajni suši. Za prebivalce Sa-
hare je to vedno važen dogodek, ki
po njihovem innenju meji na čudes
in Beduini proslavljajo tak dogodek s
plesom. Kdor je samo enkrat doživel tak dež v sredini Sahare, tega nik-
dar več ne pozabi; kakor taknjenia s
čarobno paličico se v hipu spremeni
tužna puščava v zemeljski raj. Pot-
nik se zamore v tem slučaju prepri-
čati, kako z nekim čudesom nikne v
hipu vegetacija iz peska. Dve uri
dežja zadostuje povsem, da se slika
vse okolice povsem spremeni. Ali ta
pремembra traja zelo kratko: nekoliko
ur po dežju izgine zopet vse. Ne-
stevilna drobna semena, ki jih je ve-
ter razsejal po puščavi, vsklikajo takoj pod vplivom dežja, dorastejo bil-
ke, ki nosijo novo seme, pa zopet
izginejo. Ali to kratko življenje je
dovolj, da se to novo seme, ki je
ostalo v pesku, na novo raznosi. Ako
se po treh, starih ali petih letih zopet
spusti na zemljo močan dež, tedaj to
seme vsklikuje, iz njega se razvijejo
rastline, ki takoj zopet poginejo, čim
so urodile novo seme. Ali kratko-
trajno življenje teh rastlin tvori
prav prekrasno sliko; gazele prihite
v trumah, da se napasejo, dokler
solnčna vročina ne izsesa v kratkem
casu vse vlažnosti ter premeni pu-
ščavo zopet v pravo puščavo.

* Zidovski klerikalizem. Žid Jakob Manhard, trgovec v Stanislavu v Galiciji je prodal tamkajšnjim židovskim trgovcem Axelradu, Wuhlu in Lindenbergu svoj ojlim haby. — Ojlim haby je hebrejsko in po-
meni božjo milost, s katero je v zve-
zi sedež v nebesih. Vse to so kupili
navedeni trije trgovci skupno za 100
kron. Ko je Manhard prejel 100 K, je
z veseljem pripovedoval, kako
dobro kupčijo je napravil z Jehovo.
Ko je žena to slišala, je strahu omed-
lela. Pozneje je šla k navedenim
trgovcem, ter zahtevala, da vrnejo
njenemu možu njegov ojlim haby
ter jim tudi takoj vrnila kupnino 100 K. Trgovci pa so vrgli Manhardo
zeleno, kakor tudi denar skozi
vrata; o kakem vračilu kupljenega
oblaga niso hoteli ničesar slišati.
Manhardova žena je vsled obupa ne-
varno zbolela. Manhard sam je šel k
trgovcem ter jih prosil, naj mu vrnejo
njegovo »blago«, toda vse pro-
šnje so bile zaman. Ko se je med
židi izvedelo za tak »kšef«, se jih
je lotilo veliko ogorčenje. Stvar je
prišla na ušesa tudi rabiju, bil je na
»brezverca« Manharda zelo hud. —
Vsled prošnje po božnem Židov, se je
slednjic vendarle lotil posredovanja
med Manhardom, njegovimi kupe-
teri Jehovo. Slednji je razsodil, da
se Manhard vrne njegov ojlim haby,
zato pa mora trgovcem plačati 200 K. Ti pa z 200 K niso bili zado-
voljni, marveč so zahtevali 500 K,
kakor tudi ojlim haby se je medca-
no zelo podražil, kakor vse druge
stvari. — Oj ta ojlim haby! Z njim
kupčujejo tudi pravoverni katoli-
cani!

Telefonska in brzojavna poročila.

Oropana cerkev.

Senožeče, 7. aprila. V tukajšnjo
zupni cerkev so ponosno vložili ne-
znani tatovi ter odnesli sabo dragocenosti in drugih stvari v vrednosti
okrog 2000 K. Tatovi so izginili brez
sledu. Najbrže so se obrnili proti
Trstu.

Baron Bienerth konferira.

Dunaj, 7. aprila. Ministrski
predsednik baron Bienerth je pova-
bil k sebi zastopnike čeških agrar-
cev in maloruskega kluba.

Ogrski finančni minister.

Dunaj, 7. aprila. Cesar je spre-
jel v posebni avdijenci ogrskega fi-
nančnega ministra dr. Lukacsa, ki
je na to imel dolgotrajno posvetova-
nje z ministrom Bilinskim in
Schönaichom.

Zaprosna tajnega svetnika.

Dunaj, 7. aprila. Cesar je danes
zaprisegel vodjo poljedelskega mini-
strstva viteza Popa kot novoime-
novanega tajnega svetnika.

Prestolonaslednik proti Madžaram.

Budimpešta, 7. aprila. Listi sil-
no napadajo prestolonaslednika Fra-
na Ferdinanda, češ da je on uplival
na to, da je vlada zadušila razne poli-
tične procese, naperjene proti na-
rodnostim in socialistom.

Državnozborske volitve na Ogrskem.

Budimpešta, 7. aprila. Ministrski
predsednik grof Khuen se je iz-
razil, da se bodo vršile volitve v po-
slansko zbornico med 1. in 10. junijem.

Proslava jubileja črnogorskega kneza.

Cetinje, 7. aprila. Za prireditve
slavnosti v proslavo vladarskega
jubileja kneza Nikite se je sestavilo
več pripravljalnih odborov, na ka-
terih celo stoji metropolit Mitrofan.
Izmed teh odborov je omeniti te-
le: odbor za sprejem in pogoščenje go-
stov, odbor za okrašenje in razsvet-
ljavo mesta in za prireditve slav-
nostne bakljade in odbor za vzdrža-
nje reda in miru. Slavnosti se bodo
vršile, kakor je znano, 29., 30. in 31.
avgusta.

Vstaja v Albaniji.

Skoplje, 7. aprila. Vsa Stara Sr-
bia je v plamenu. Albanci so povso-
di odpovedali pokorščino turškim
oblastem. Ognjišče albanskih upor-
nikov je okolica Prištine. Tu je zbranih
10 do 15.000 upornih Albancev.
V severni Albaniji je proglašeno ob-
sedno stanje.

Skoplje, 7. aprila. Iz Skoplja in
Soluna vozijo neprestano posebni
vlaki vojakov in streličev v smeri proti
Mitrovici. Iz Skoplja je odšel
polodruž polk v Prištino. Iz Kum-
anova je despolo semkaj več batalj-
nov, ki so se nemudoma odpeljali v
Skoplje - Mitrovico. Včeraj in danes
se sliši s severozapada, to je od
Prištine sem, silno grmenje topov,
kar priča, da se je med Albanci in
turško vojsko že začela bitka. Sinoči
ponoči je pripeljal poseben vlak ra-
njence z bojišča. Ranjeni so bili
transportirani deloma v tukajšnjo
bolnico, deloma pa so jih peljali v
Solun.

Berlin, 7. aprila. »Tagblatt«
poročajo iz Carigrada: Albanci se
hočejo popolnoma osvoboditi turškega
vpliva. V slučaju, da bodo v boju z
Džavid pašo poražni, groze, da bodo
razobesili avstrijske zastave, to se pravi,
da se bodo podvrgli avstrijskemu gospodarstvu. Ako je ta
vest resnična, potem se pač lahko
ugane, od kod piha veter med Al-
banci.

Veliko poneverjenje v Srbiji.

Belgrad, 7. aprila. V blagajni
hraničnice v Šabcu so odkrili deficit
v znesku pol milijona dinarjev. To
sveto je baje poneveril hraničnični
blagajnik. Ministrstvo je poslalo tri
uradnike v Šabac, da uvedejo pre-
iskavo proti krivecem.

Kralj Peter v Carigradu.

Carigrad, 7. aprila. Kralj Peter
je včeraj dopoldne sprejel ekumen-
skega patriarha s člani sv. sinode.
Čez dan si je ogledoval razne cari-
gradske znamenitosti. Zvezcer je bil
v dvoru gala-diner, ki so se ga ude-
ležili razen turških visokih dosto-
janstvenikov in kraljeve suite tudi
poslaniki tujih držav in vsi člani
srbske misije. Carigradsko prebival-
stvo, predvsem Grki, priprejajo kralju
Petrui iskrene ovacije. Posebno ovaci-
jo so napravili kralju Petru dijaki
grških šol. Splošno se opaža, da je
tudi oficijalni sprejem kralja Petra
veliko iskrenejši, kakor je bil spre-
jem bolgarskega kralja. Sultan Mo-
hamed V. je dvakrat tako dolgo kon-
feriral s kraljem Petrom, kakor s
kraljem Ferdinandom.

Carigrad, 7. aprila. Ministrski
predsednik Pašić in minister zunanjih
del dr. Milovan Milovanović sta
imela dolgotrajne konference z veli-
kim vezirjem Hilmi pašo in mini-
strom zunanjih del Rifaata pašo. Kon-
ference je veljala srbsko-turški
trgovinski pogodbi in donavsko-jad-
rankski železnici.

Ne samo črte moramo obvaro-
vati vsega, kar slabí srce in škoduje
živcem — tedaj alkohola in kave! —
ampak tudi za odraslene je njih
zdravje največja dobrina. Skrbna
gospodinja rabi zategadelj za zaju-
terk in malico le pristno Kathreiner
Kneip — sladno kavo, ker le v tem
slučaju prinese na mizo zdravo in
okusno kavo. Zadovoljnosten pri-
hranki, posebno pa cvetoča lica
otrok so ji plačilo za to. Ker pa ima-
mo mnogo manjvrednih ponarjanj,
moramo biti pri nakupovanju pre-
vidni. Zahtevajte le izvirne zavitke z
imenom Kathreiner. Zakaj vzeti po-
narejeno blago, ako se dobi za isti
denar dobro pristno blago. Le pre-
vidnost varuje pred škodo in razo-
ranjem.

Slovenci in Slovenci!

(Zapleto taga nastavka je razveljav-
ilo višje dejelno sodišče v Gradcu.)

Češki državni poslanec Vaslav
Klofač je v sadi avstrijske delega-
cije dne 30. oktobra 1908. govoril do-
besedno tako-le:

»Uporebljam, zavedajoč se tega,
svoje imunitete v to, da s to delega-
cijo tribune naravnost z gromoviti
glasom klicem vsem narodu, da
so naj ravna po načelu »Svoji k sve-
žim«, posebno sedaj stroge in konsek-
ventne, da ne rasbija nemških okon,
ampak da ne obiskuje nemških in
nemško židovskih trgovin, da ne ku-
puje tujih izdelkov in tako mogično
uveljavlji svojo moč kot konsument, ki
zamore v odločilnem trenotku vpris-
tričudeže, če je organiziran in četu-
di na nas pošiljajo orožnike in voja-
ke! Ti nas sicer zamorejo razganjati,
morda tudi raniti, toda niti z artilje-
rijo, niti s celimi divizijskimi konjeni-
ci nas ne more nihče prisiliti, da bi
zahajali v prodajalno naših sovražnikov,
katerih sini nas provocirajo, ter
jim nosili težko zasluzene grode. Zlo-
činec proti češki stvari je sedaj vsak,
kdo bi ravnal drugače. Niti vinjarja
ne več onim, ki nas zasramujejo in
žalijo!«

Ponavljaj: Niti ena češka noga
ne sme več in trgovine onih, ki pljujejo
na vse, kar je nam sveto in drago.
Čeh mora podpirati Čeha, Čeh mora
kuipovati pri Čehu!«

Slovenske knjige

Ne zavračajte svojih najboljših
priateljev! Spoznati jih morate in vedeli
jih boste ceniti! Knjige, dobre, podučne, so vam nenadomestljivi
v priateljstvu. Vsako priliko je treba
uporabiti, da sezete po njih, ki vas
nikdar ne zapuste! Dolžnost vsakega
zavedenega Slovence pa je tudi, da se-
že najprej po domačih literarnih
delih, da čitu dela tujih literatov v
izvirno slovenskih prevodih in ne
sega po mnogokrat manjvrednih tu-
jih. Zato segajte pridno po naših
knjigah!

Kersnik Janko: Zbrani spisi. Vez.
izdaja. V platno vez. po 6 K, v fi-
ni polfranc. vezbi po 7 K. I. zv.:
Cyklamen in agitator. II. zv.: Na
Zerinjah. Latrinski ljudje in Testa-
ment. III. zv.: Rožlin in Vrjanko,
Jara gospoda in očetov greh. IV.
zv.: Gospod Janez, Kmetske slike,
Humoreske, Povesti za ljud-
stvo.

Levtikovi zbrani spisi. Uredil Fran
Levtic. 5 zvezkov broširani 21 K, v
platno vezani 27 K, v polfranc.
vezbi 29 K, v najfinješi vezbi, 31
kron. — I. in II. zvezek: Poezije,
III. in V. zvezek: Proza.

Stritar Josip: Zbrani spisi. Sedem
zvezkov poezij, pripovednih, esteti-
čnih spisov. Broširani 30 K, v
platno vezani 38 K 60 v, v pol-
franc. vezbi 43 K 40 v. I. zvezek
Poezije (razprodan), II. in III.
zv. Pripovedni spisi; IV. zv. Pri-
zorni spisi; V. zv. Poučni spisi;
VI. Razni spisi; Dodatni spisi;
broš. à 5 K, vez. à 6 K 40 v.

Tavčar Ivan. Povesti. Pet zvezkov
po 2 K 40 v, v platno vez. 3 K, v
polfranc. vezbi po 4 K 20 v. I. zv.:
Ivan Slavelj, Povest. Antonio
Gledjevič. Zgodovinska podoba.
— Bolna ljubezen. Noveleta v
pismih. — Gospa Amalija. Noveleta.
— Mlada leta. Noveleta. — Med gorami.
Slike iz Loškega po-
gorja. II. zv.: Otok in Struga. No-
vela. — V Karloveu. Novela. —
Valovi življenja. — In vendar.
Noveleta v pismih. — Pat. Pode-
bla z življenja. — Gospod Ciril.
— Čez osem let. — Soror Pia.
III. zv.: Ivan Solnce. Zgodovinska
nova. — Grajski pisar. Zgo-
dovinska podoba. IV. zv.: Tib-
erius Pannonicus. — Kurneveci.
Slika iz naroda. — Vita vitae
meal. Zgodovinska podoba. — V
Zali. V. zv.: Mrta vrea. Povest.
— 4000. Času primerna povest iz
prihodnjih dob.

Jurčič Josip. Zbrani spisi. 1. zv.: De-
set brat. Roman. 2. zv.: I. Jurij
Kozjak, slovenski jančar. Povest
iz 15. stoletja domača zgodovine.
— II. Spomini na deda. Pravljice
in povesti iz slovenskega naroda.

— III. Jesenska noč med sloven-
skimi polharji. Črtice iz življenja
slovenskega naroda. — IV. Spomi-
ni starega Slovenca ali črtice
iz mojega življenja. 3. zvezek: I.
Domen. Povest. — II. Jurij Kobila.
Izvirna povest iz časov lu-
trovske reformacije. — III. Dva
priatelja. — IV. Vrban Smukler.
Povest po resnični dogodbi.

— VI. Kozlovska soba v Višnji
gori. Lepa povest iz stare zgo-
dovine. 4. zv.: I. Tihotapec. Povest
iz domačega življenja kranjskih
Slovencev. — II. Grad Rožnje.
Povest za slovensko ljudstvo.
— III. Klošterski žolinar. Izvirna
povest iz 18. stoletja. — IV. Dva
brata. Besedna povest. 5. zv.: I.

ne zbranega sohika. Izvirna
zgodovinska povest iz 15. stoletja.

— II. Nemški vélpet. Povest.

— III. Šta kmetstva cesarja. Po-
vest iz 16. stoletja. — IV. Lipe.

Povest. — V. Pipa tobaka. Po-
vest.

— VI. V vojni krajini. Po-
vest. 6. zv.: I. Sosedov sin. — II.

Moč in pravica. — III. Telečja
pečenka. Obraz iz našega mest-
nega življenja. — IV. Bojim se
te. Zgodovinska povest. — V. Po-
narejeni bankovci. Povest iz do-
mačega življenja.

— VI. Kako je Kotlarjev Peter pokor delal, ker
je krompir kradel. — VII. Črta iz

življenja političnega agitatorja.</